

KUTSESTANDARD

Kahjuritõrjuja, tase 4

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Kahjuritõrjuja, tase 4	4

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel

Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Ehitiste konserveerimine	Kahjuritõrjuja, tase 4 Ehitiste konserveerimine
Fumigeerimine	Kahjuritõrjuja, tase 4 Fumigeerimine

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Kahjuritõrjuja töö eesmärk on kahjulike ja soovimatute organismide elutegevuse ohjamine, et tagada parem ja ohutum elukeskkond ning elanikkonna teavitamine kahjuritega seotud ohtudest.

4. taseme kahjuritõrjuja on töötaja, kes tuleb toime juhendamisel lihtsamate tööülesannete täitmisega. 4. taseme kahjuritõrjuja tööks on biotsiidide ja/või füüsiliste ning mehhaaniliste meetodite kasutamine kahjulike organismide tuvastamiseks, jälgimiseks, kaardistamiseks, hävitamiseks, tõrjeks, kahjustava toime ennetamiseks või muul viisil nende vastu võitlemiseks. Kahjuritõrjuja tagab konfidentsiaalsuse, järgib isiku- ja muid andmekaitse nõudeid.

A.2 Tööosad

- A.2.1 Tööks ettevalmistamine
- A.2.2 Pindade puhastamine
- A.2.3 Kemikaali valmistamine
- A.2.4 Kahjuritõrje protsessi läbiviimine
- A.2.5 Töötluse dokumenteerimine
- A.2.6 Kliendi nõustamine
- A.2.7 Kemikaalide transport, ladustamine ja jäätmekäitlus

Spetsialiseerumisega seotud tööosad

- A.2.8 Ehitiste konserveerimine
- A.2.9 Fumigeerimine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Kahjuritõrjuja tööga võivad kaasneda:

- 1) allergia kasutatavate biotsiidide või lisaainete suhtes;
- 2) kõrge temperatuuriga töökeskkond;
- 3) raskesti läbitavate läbipääsude ja avade esinemine;
- 4) liigniiske töökeskkond;
- 5) saastatud õhuga töökeskkond;
- 6) töö õhtu-, öö- ja hommikutundidel, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel;
- 7) töötamine kõrgustes.

A.4 Töövahendid

Biotsiidid ja nende lisaained. Tõrjevahendid, seadmed, redelid, tellingud. Isikukaitsevahendid.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Kahjuritõrjujal on hea füüsiline vorm ja vaimne tervis. Ta on vastutus- ja kohanemisvõimeline, täpne, korrektne nii kliendi kui ka tööandja suhtes, usaldusväärne ning kohusetundlik. Tal on hea enesedistsipliin, ping- ja stressitaluvus. Puuduvad kroonilised haigused ja ülitundlikkus. Oluline on käeline osavus, liigutuste täpsus, kiirus ja hea koordinatsioon.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

4. taseme kahjuritõrjuja on soovitatavalt kesk- või keskeriharidusega ning läbinud kutsealase täienduskoolituse ja/või omab kutsealast töökogemust.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Kahjuritõrjuja, ehitiste konserveerija, fumigeerija.

A.8 Reguleerimisaladad kutsealal tegutsemiseks

Biotsiidiseadus § 39. vastutav spetsialist

(2) Vastutaval spetsialistil peab olema kahjuritõrje juhtimiseks ja korraldamiseks omandatud kahjuritõrjuja /.../ kutsevalifikatsioon kutseaduse tähenduses, mille kohaselt isik korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle töö eest.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kahjuritõrjuja kutse taotlemisel on nõutav kõigi kohustuslike kompetentside (B.2.1 – B.2.7) ja läbivate kompetentside (B.2.10 – B.2.14) tõendamine

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Tööks ettevalmistamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

- 1) määrab kahjulike kahjurite liigilisuse, arvukuse ja aktiivsuse visuaalselt või vajadusel laboratoorselt;
- 2) selgitab kahjurite sissetungi ja/või kahjustuse põhjused;
- 3) fikseerib (dokumenteerib) kahjurite sissetungi ja/või kahjustuse arengu ning edastab selle tellijale või vastutavale isikule;
- 4) vaatab ja hindab töötluskeskkonda ning tõrjemeetodi sobivust töötluskeskkonnale, hindab ja määrab planeeritava tööajakulu;
- 5) kontrollib töövahendite ja isikukaitsevahendite korrasolekut;
- 6) puhastab, korrastab ja säilitab töövahendeid ja isikukaitsevahendeid vastavalt nõuetele;
- 7) valib tööks sobilikud töövahendid ja isikukaitsevahendid;
- 8) juhendab klienti töökeskkonna ettevalmistamisel tõrjeks ning annab hinnangu üldisele hügieenitasemele ja viitab avastatud puudustele.

Hindamismeetod (id): Suuline eksam ja/või test.

B.2.2 Pindade puhastamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

- 1) mõõdab/arvestab puhastatava pinna mahud;
- 2) määrab pindade materjalid ja valib puhastamiseks sobiva puhastusmeetodi;
- 3) selgitab puhastatava pinna isoleerimise vajaduse ja vajaduse korral isoleerib pinnad või kasutab kahjulike osakeste lendumist takistavaid meetodeid;
- 4) valib vastavalt pinnale sobiva mehhaanilise ja/või keemilise puhastusmeetodi;

5) puhastab pinnad kahjuritest, nende jääkproduktidest ja/või kahjustatud materjalidest kasutades isikukaitsevahendeid ja järgides tööhutusnõudeid; 6) kõrvaldab keskkonnakaitse ohutusnõuete kohaselt puhastamisel tekkinud jäägid.	
Hindamismeetod (id): Suuline eksam ja/või test.	
B.2.3 Kemikaali valmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) hindab kemikaali toimeaineid ja lisaaineid vastavalt kahjuri(te) liigile ja -tundlikkusele ning aastaajale; 2) määrab isoleerimismaterjali gaasilise läbilaskvuse ja paksuse vastavalt kasutatavale kemikaalile; 3) määratleb objektil vajamineva kemikaalide toimeainete ja lisaainete koostise ja koguse; 4) määrab kemikaalide koosseisulise ja protsentuaalse vahekorra lahuses vastavalt tootejuhendile; 5) valmistab kemikaalide lahuse vastavalt kemikaaliseaduse nõuetele; 6) paigaldab kemikaali hoiatuslause (P) ja ohulause (H) tähised nõuetekohaselt pakendile ja/või piktogrammobjektile.	
Hindamismeetod (id): Kirjalik eksam, arvutusülesanne ja proovitöö.	
B.2.4 Kahjuritõrje protsessi läbiviimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) viib läbi pindade töötlust, kasutades desinfektsioonivahendeid, desinsektsioonivahendeid, konservante ja/või kahjuritõrjevahendeid; 2) viib läbi ruumi õhutöötlust kemikaaliga, kasutades gaasitamise või udutamise meetodit; 3) viib läbi materjalide töötlust, kasutades süva-, vaakum-, või surveimmutust kemikaalidega; 4) paigaldab mürksöödad ja/või mehhaanilised tõrjevahendid vastavalt ohutusnõuetele; 5) paigaldab füüsikalised tõrjemehhanismid ning nende kasutamisega kaasnevad tähised ja piktogrammid; 6) järgib füüsikaliste tõrjemeetodite kasutamisel tuleohutunõudeid; 7) juhendab klienti ruumide tuulutamise ja tööpindade kasutusele võtmise suhtes, et tööpinnad oleks puhastatud mürgi jääkidest.	
Hindamismeetod (id): Kirjalik eksam ja proovitöö.	
B.2.5 Töötluste dokumenteerimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) tutvub olemasoleva ehitise ning seal varem tehtud kahjuritõrje dokumentatsiooniga; 2) vormistab nõuetekohaselt kahjuritõrje dokumentatsiooni, sh kasutatavate kemikaalide, vahendite ja seadmete koosseisu ja hulga; 3) vormistab kliendile pakkumise, järgides aktsepteeritavaid hinnakujunduse põhimõtteid; 4) jagab vajaduse korral kliendile täiendavat informatsiooni klienti puudutava dokumentatsiooni ja töö läbiviimise kohta; 5) komplekteerib objekti ja kahjuritõrje dokumendid ning edastab need vastutavale spetsialistile; 6) väljastab vastavalt vajadusele kliendile ja/või tellijale tõrjesertifikaadid; 7) kontrollib objektile minnes kemikaali ohutuskartide olemasolu ja edastab need kliendile ja/või tellijale; 8) komplekteerib/koondab teenuse kohta info vastavalt tellimusele ja edastab infopaketi tellijale; 9) esitab nõuetekohase arve ja arveldab klientidega, kasutades erinevaid maksevahendeid ja -liike (sularaha, maksekaardid, arved); 10) esitab nõuetekohaselt vormistatud arved/kviitungid ja kassaaruanded vastutavale spetsialistile.	
Hindamismeetod (id): Proovitöö ja arvutusülesanne.	
B.2.6 Kliendi nõustamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) tutvustab tellijale ja/või kliendile võimalikke ohte ja ettevaatusabinõusid enne töötlust, töötluste ajal ja pärast töötlust ning kahjuritõrje levikut ennetavaid meetodeid; 2) võtab nõustamise kohta kinnituse (allkirja) kliendi ja/või tellija allkirjaõiguslikult isikult; 3) annab kliendile ja/või tellijale juhised kahjuritõrje tekke ennetamise, leviku jälgimise ja tõrje korraldamise osas vastavalt integreeritud kahjuritõrje juhtimise (IPM) põhimõtetele; 4) tutvustab kliendile ja/või tellijale olemasolevaid tooteid ja/või parandavaid abinõusid ning soovib neid arvestades objekti olukorda; 5) suhtleb kliendiga sõbralikult ja lähtuvalt heast tavast;	

6) saadab kliendi ära positiivset kliendikontakti hoides, vajaduse korral abistab klienti.	
Hindamismeetod (id): Vestlus.	
B.2.7 Kemikaalide transportimine, ladustamine ja jäätmekäitlus	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) isoleerib ja pakendab jäätmed ning valmistab ette transpordivahendi lahusejääkide transportimiseks; 2) järgib kemikaalide transportimise ohutusnõudeid; 3) ladustab kemikaalid selleks ettenähtud kohas ja vastavalt kemikaaliseaduses toodud nõuetele; 4) kontrollib, et vajalikud töövahendid oleksid olemas ja teavitab nende puudumisest; 5) kõrvaldab kemikaalid seadusega ettenähtud korras.	
Hindamismeetod (id): Test ja teoreetiline näidisülesanne	

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Kahjuritõrjuja kutse taotlemisel võib lisaks valida spetsialiseerumisega seotud kompetentside tõendamise:

1. ehitiste konserveerimine B.2.8;
2. fumigeerimine B.2.9.

Ehitiste konserveerimine	
B.2.8 Ehitiste konserveerimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) isoleerib kahjustuspiirkonna vältimaks kahjustuse levikut, kasutades isolatsioonimaterjali ja/või tekitab kahjustuspiirkonnas alarõhu; 2) teisaldab kahjustuspiirkonna kattematerjalid ja abitarindid vastavalt vajadusele; 3) isoleerib ja kõrvaldab kahjustatud materjalid vastavalt seadusandlusele, vajadusel toetab ja/või tugevdab kahjustatud tarindeid; 4) töötleb kahjustatud materjale ja piirnevaid kahjustamata materjale vastavalt juhendile.	
Teadmised: 1) algteadmised ehitusmaterjalidest	
Hindamismeetod (id): Proovitöö	

Fumigeerimine	
B.2.9 Fumigeerimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) hindab objekti sobivust fumigatsiooniks, kasutades selleks sobivaid meetodeid ja seadmeid; 2) teavitab objektiga seotud isikuid tehtavatest tööddest ja nendega seotud ohtudest; 3) varustab vastutavad isikud vajalike materjalidega, sh kemikaalide ohutuskardid ja esmaabi juhend, kemikaali kontsentratsiooni määramise seadmed ja isikukaitsevahendid; 4) teavitab Päästametit fumigatsiooni algusest; 5) määrab ohutu kauguse fumigeeritavast objektist ja märgistab vastavalt sellele objektile; 6) varustab väljapääsud ohumärgistusega (ohusildid, objekti eraldamine ohulindiga); Ainult vastutava spetsialisti juuresolekul: 7) teostab fumigatsioonitööd, kasutades fumigatsiooniks sobilikke materjale, vahendeid ja seadmeid; 8) koostab fumigatsiooniplaani, lähtudes õigusaktides sätestatud nõuetest ja esitab selle objekti eest vastutavale isikule; 9) kontrollib soovitava tulemuse saavutamiseks kemikaali kontsentratsiooni; 10) veendub lekke puudumises väljaspool fumigatsiooniala, lekke olemasolul hindab situatsiooni, teavitab objekti eest vastutavat isikut ja tegutseb vastavalt olukorrale, vajaduse korral laiendab fumigatsiooniala ja/või suurendab kemikaali kontsentratsiooni; 11) avab aknad/uksed, võimalusel lülitab sisse ventilatsiooni, et vähendada kemikaali kontsentratsiooni; 12) eemaldab ohutult kemikaali objektilt;	

- 13) muudab kemikaali kahjutuks, kasutades sobivaid vahendeid, seadmeid ja järgides ohutusnõudeid;
14) mõõdab kemikaali kontsentratsiooni objektil ja hindab selle ohutust inimestele;
15) teavitab Päästeametit objektil fumigatsiooni lõpetamisest ning eemaldab objektilt ohumärgistused.

Hindamismeetod (id): Proovitöö.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.10 Tööohutus ja -keskkond	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) järgib ettevõttes kehtivaid standardeid ja protseduureegleid; 2) järgib kõikides töötappides seadusandlusest tulenevaid töötervishoiu-, keskkonnakaitse- ja tööohutusnõudeid; 3) arvestab oma tegevuses töö- ja ümbritseva keskkonna võimalike riskidega, kasutab ohutuse tagamiseks ohutustehnilisi ja isikukaitsevahendeid ning tagab nende korrasoleku; 4) oskab tegutseda häire- ja eriolukordades ning vajaduse korral kutsub professionaalse abi ning teavitab tööandjat ja/või vastutavat isikut.	
B.2.11 Meeskonnatöö	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) osaleb meeskonnatöös, näidates üles huvi ja toetust oma kolleegide suhtes, arusaamist ja hoolivust.	
B.2.12 Keeleoskus	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) valdab eesti keelt tasemel B1.	
B.2.13 Suhtlemisoskus	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) suhtleb nii sise- kui välisklientidega sõbralikult ja lähtuvalt heast tavast; 2) suhtlemisel kolmandate osapooltega lähtub konfidentsiaalsuse põhimõtetest; 3) mõistab kultuuride mitmekesisust ja on salliv.	
Hindamismeetod (id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.	
B.2.14 Kahjuritõrjuja, tase 4 kutset läbivad teadmised	EKR tase 4
TEADMISED: 1) kahjulike organismide bioloogia; 2) kemikaalide mõju materjalidele, keskkonnale ja elusorganismidele; 3) algteadmised keemiast, füüsikast ja ehitustehnikast; 4) valdkonna seadusandlus (biotsiidiseadus, kemikaaliseadus jm); 5) ehitus- ja pinnakattematerjalid; 6) üldteadmised puhastusvahendite ja -meetodite kohta; 7) kemikaali käitlemise nõuded; 8) mürgistuse tunnused, põhjused ja tagajärjed ning nende ennetamine; kutsealased mõisted ja rahvusvaheline erialane terminoloogia.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	04-24052012-6.1/4k

2. Kutsestandardi koostajad	Roman Grorelov, Fumiteam OÜ Riina Lahne, Terviseamet; Kemikaaliohutuse osakond Annemari Linno, Terviseamet; Kemikaali ja toote ohutuse büroo Piret Nutt, Eest Desinfektsiooni- ja Kahjuritõrjeettevõtete Liit Kalle Pilt, Eest Desinfektsiooni- ja Kahjuritõrjeettevõtete Liit; Eesti Maaülikooli Maaehituse osakond Toomas Trei, Rentokil OÜ
3. Kutsestandardi kinnitaja	Teeninduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	8
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	24.05.2012
6. Kutsestandard kehtib kuni	17.05.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7544 Kahjuri- ja umbrohutõrjujad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Pest Control Technician, level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	